

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izvenredni številki in priložnosti.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin,
 za uradne razglase 60 vin, za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 500 po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Besplate sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
 Repoklapi ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Trobojnica nad Gospo sveto.

(Od Slov. gradca do Celovca.)
 Ker so poročila o našem pohodu na Koroško jako kratka in vsebujejo samo to, kar je neobhodno potrebno za splošen pregled dogodkov, hočem javnost v zaledju obvestiti o tem, kar so naši fantje te dni ofenzive trpeli in kakšno razpoloženje je kljub temu vladalo med njimi. Ko so nas gonili v avstrijske klanjane, je bilo vse časopisje polno hvala in vsak posamezni junaki čim je bil na dolgo in široko opisan. Toda ne samo to me sili k temu koraku. Ko smo se pred enim mesecem umikali pred sovražno premočjo, so bili gotovi časopisi polni graje in očitkov, kritizirali so iz vpihi, stikali za krivci, ali so bili za to poklicani, ali ne. Hočem zato v kratkih potezih opisati pohod slovenskega planinskega polka, v prvi vrsti pa 9. čete tega polka, ki je bila pod poveljstvom gosp. nadporočnika Milka Vizjaka.

Dne 27. maja smo izvedeli, da zahteva gibanje pri sovražniku drugi dan preventivni napad na nemške postojanke pri Sv. Roku in Kotlah. Vedeli smo, da nas čaka teška naloga; postojanke so bile namreč neverjetno močno utrjene in s strojnimi kar posejane. Vse to pa nas ni plašilo, saj smo vedeli, za kaj gre: da se mora nemškim tolovajstvom na Koroškem napraviti enkrat za vselej konec. Naša četa je ob 3. zapustila svoja bivališča in neopazena od sovražnika zasedla svoje izhodne postojanke. Ob 6. je otvorila naša prva četa ogenj iz strelnic in pušk. Ko so naši fantje to slišali, so vdrli po hribu navzdol in kljub močnemu ognju strelnic silili nevdržno naprej, ne meneč se za sikanje krogel. Naši prežgodnji ura — ključ so sovražnika opozorili na našo navzočnost in predčasno alarmirali; začel nas je obstreljevati od strani s strojnimi, za hrbtom pa z minami in granatami. Situacija je bila jako kritična; še enkrat se zažene četa proti strojnici, a zaman. Od spredaj strojnice, od obeh strani strojnice, od zadaj mine in granate; vsak nadaljni poizkus bi bil samomor, zato se je umaknila četa, da se izogne nadaljnjim brezpotrebim izgubam, v višinske postojanke, ki so sovržne črte popolnoma obvladale.

Komaj smo zasedli te postojanke, so že javili naši opazovalci sovražna premikanja v naš odsek. Sovražnik je gotovo računal, da napad ponovno in poskušal vsaj v tem odseku preprečiti prehitro katastrofo zato je vrzel proti nam močne rezerve, ki bi jih par ur pozneje drugje kravro rabili. Zmešnjava ki smo jo napravili z našim napadom v sovražnih vrstah, je prišla v prid drugim četam našega polka, ki so popoldne napadle in tudi prodrele sovražni obrambni pas. Med 17. in 18.

uro so Nemci v paničnem begu zapustili svoje strojnice in topove in drli proti Guštanju; zadnjič so ta dan zagledale naše strojnice, ki so povzročile še večjo zmešnjavo v njihovih vrstah. Naša četa je zasedla nato Kotle, kjer smo vplnili veliko orožja in drugega vojnega materiala. Prodrali smo dalje proti Guštanju in ob pol 20. med navdušenimi ovacijami slovenskega prebivalstva kot prvi korakali v mesto. Dne 29. maja smo nadaljevali prodiranje čez Pliberk do mostu pri Lipici. Pri Pliberku nam je prišel naproti en voz iz Vogerč in prosil takojšnjo pomoč proti ropajočim nemškim tolpom. Takoj se je javilo večje število prostovoljcev, odzvela se je pod poveljstvom gosp. praporščaka Šajna samo majhna patrulja z eno strojnico. Ob 17. uri smo zasedli most pri Lipici, ki pa so ga Nemci tik pred našim prihodom razstrelili. Sledil je nato kratek odmor do 2. junija. Ta dan je bil določen za prehod čez Dravo. Nekateri od delki so že jutraj prekorčili Dravo in iskali zvezo s sosednimi skupinami. V našem odseku pa to ni šlo, ker je bila cesta iz Lipice v Grebini s petimi strojnimi močno zastražena. Proti večeru smo zapazili na sovražni strani znake umikanja, nakar je g. por. Miklavž s prvim vodom te čete po kratki artilerijski pripravi, kljub nejasni situaciji v čolnih prekorčili Dravo, zasedel sovržne postojanke in uplenil eno strojnico ter več drugega materiala. Ta vod je takoj samostojno nadaljeval prodiranje proti Rudi in jo tudi zasedel. Od Rude naprej smo bili rezerva, Marširali smo proti Celovcu čez Velikovec, Smarjeto in Gospo Sveto. Pot od Smarjete do Celovca smo napravili v enem pohodu. Bil je to najboljši marš, ki ga je napravil naš bataljon pod poveljstvom g. podpolkovnika Vidmarja (približno 45 km). Fantje so šli v najboljšem redu; vrste vedno sklenjene, nobenih običajnih bolnikov; vse je šlo kot da bi marširali samo par kilometrov, poleg tega so pomagale še poljskim kuhinjam, ki so šle tudi z nami, zdelo se mi je, kot da tekmujejo med seboj, kdo bo prvi na Gosp. svetem polju pri vojvodskem kamnu. Ključ: »na Celovec!« so navduševalno upivali na naše iante. V Celovcu smo bili 5. t. m. do 21. ure; od tu smo bili prestavljeni v naše največje veselje v Gospo Sveto. Dne 7. smo imeli v proslavo osvoboditve Gosposvetkega polja skromno slavnost pri vojvodskem prestolu. Cel bataljon se je zbral s svojim poveljnikom pri vojvodskem prestolu kjer držal g. nadporočnik Vizjak jedrnat in poljudno predavanje o tem zgodovinskem prostoru. Povdarjal je, da je bila ta zemlja nekdanj popolnoma slovenska, kar pričajo še sedaj samo slovenski napisi na vojvod. stolu; da je bilo prebivalstvo tekom desetletij s sijo germanizirano in da bi se nam godila največja krivica, če bi ta biser Ko-

roške prišel pod nemški jarm. Predavanje je končal z »Lepa naša domovina« in trikratnim »živjo« na svobodno, združeno Jugoslavijo. Na binkoštno nedeljo je bila v gosp. sv. cerkvi vojaška služba božja, ki se je je udeležil cel bataljon in veliko civilnega prebivalstva. Prvič po dolgem, dolgem času je plapolala sloven. zastava raz stolp gosp. sv. cerkve, prvič je po dolgem času nemoteno donela slovenska pesem po gosposv. cerkvi. Sploh prvič so se razlegali akordi, »Lepe naše domovine« po tem svetem prostoru. G. por. Miklavž je zbral dober kvartet, ki je naše pesmi v cerkvi krasno izvajal. Slovensko prebivalstvo, ki je sicer jako pičlo, a je kljub švabskemu zatiranju ostalo zavedno, je bilo kar očarano; rekli so mi, da niso niti sanjali, da bo kdaj do tega prišlo. Žalibog, da je bilo naše bivanje v Gospi Sveti tako kratko, še tisto popoldne je prišlo povelje, da se premaknemo na novo demarkacijsko črto in jo držimo proti Nemcem, ki jim je kljub podpisanim premirju ne moremo in tudi ne smemo zaupati, ker smo imeli do sedaj dosti dokazov za njihovo verolomnost. Dokler so šibki so kot jagnjeta, ko se bodo pa čutili zadosti močne, jim zraste zopet greben in zahotelo se jim bo po prelepi Koroški. Upajamo, da do tega ne bo prišlo in da bo mirna konferenca vsaj tu upoštevala naše pravične zahteve, če nam že kratki pravice do našega Primorja.

Jugoslovanski dobrovoljci v Italiji.

Najrazličnejša mnenja se širijo med našo javnostjo glede jugoslovanske legije v Italiji. O našem delovanju je že obširno poročal »Srpski Glasnik« v Solunu, za našo javnost pa si štejem v dolžnost, da podam pregledno sliko našega življenja v Italiji. Marsikaterikar sem že slišal mnenje, da smo mi jugoslovanski častniki v Italiji popolnoma brezdelni, da smo takorekoč spali, med tem ko so naši kolegi v Rusiji ustanovili legije, ki so se borile v Dobruži, Murranskem in pri Solunu. A mi v Italiji?

V nobeni državi Jugoslavlani niso naleteli na toliko težkoč in zaprek, kot ravno v Italiji. Vodili smo vso dobo našega bivanja v vjetništvu najhujše borbe z italijansko vlado, ki je v začetku izpuščala le posameznike in to samo Srbe, ki so bili iz Bosne in Kotora. Le z zvijačo se je posrečilo kakšnemu Slovincu in Hrvat, da je prišel na solunsko fronto. Naše delo za narodno ujedinjenje je bilo v začetku skoro popolnoma onemogočeno, ker smo bili raztreseni po vseh taborih med Nemci in Madžari. Koliko boja je imel samo naš jugoslovanski odbor v Rimu, predno si je mogel vpostaviti trdna tla. Naše gibanje se je pričelo šele po onem znanem

zborovanju tlačenih avstro - ogrskih narodov z italijansko vlado, dne 10. aprila 1918 v Rimu. Tu se je zaključilo skupno delovanje vseh tlačenih narodov v sporazumu z italijansko vlado. Izšel je znani »Patto sul Campidoglio«, katerega je podpisal sam Orlando (a ne izvrševal), za Jugoslavo pa dr. Trumbič. Že smo mislili, da imamo proste roke. A kruto smo se varali. Orlando, ki je bil nam preje še precej naklonjen, ni imel toliko svoje enerzije, ampak se je pustil vplivati po Sonnino, ki je bil edina naša zapreka vso dobo. Naleteli smo na trd oreh. Italijanska vlada je sicer bila pripravljena dovoliti, da ustanovimo legijo po češkem vzorcu, z laško obleko, pod italijanskim poveljstvom in s prisrsko laškemu kralju. Take nizkotne pogoje mi nismo mogli sprejeti, ker imeli smo že svojo vojsko, svojo državo, majko Srbijo, in svojega kralja Petra I. Za Čeha je bila stvar lažja, ker so bili brez svoje države in vojske in brez višjih častnikov. Sicer pa so se dostikrat pritoževali čez italijanske častnike, ki so na račun hrabrih Čehov služili kolajne. Lahki so dobro znali izkoristiti češke legije, kar se je posebno pokazalo pri avstrijski ofenzivi ob Pijavi. Njihova vedna želja je bila iti na francosko bojišče, česar pa Lahki niso dovolili. Res je, da je obstajala istočasno pri češki legiji tudi jugoslovanska stotinja, pod poveljstvom dr. Pivka, ki pa v splošnem nam ni bila v korist, ker smo na ta način cepili jedinstvo. Sicer je dr. Pivko imel najboljše namene, zasnovati jugoslovansko legijo, še predno se je pojavil jugoslovanski odbor v Rimu. Dr. Pivko nam je sam pojasnil njegovo stališče, ko je prišel v Italijo, njegovo delovanje in razmerje do jugoslovanskega odbora. Ker ni kazalo, da bi jugoslovanski odbor odprskoval njega in stotnijo iz fronte nazaj, mu je bilo dovoljeno še nadalje delovanje, toda le v omejenem obsegu. Naš cilj je bil postaviti svojo vojsko — ne legijo, pod srbskim poveljstvom.

Dr. Trumbič je izposloval pri italijanski vladi, da se je močvito koncentriralo za fronto, kjer mu je bilo stanje mnogo izboljšano, častnike pa v Grand Hotel Bagnu, pri Norceri - Umbri. Dne 15. maja, na Vidov dan, nas je posetil sam dr. Trumbič ter nam v vzvišenih besedah razložil pomen naše naloge. Na tem zborovanju je bila sklenjena sledeča izjava, naše prvo stvarno in skupno delo:

Gospod poveljnik!

Mi podpisani častniki in kadetni aspiranti Jugoslavlani (Srbi, Hrvati in Slovenci) avstro - ogrske monarhije, prosimo, da podnesete sledečo izjavo italijanski vladi:

Izjava:

Pripravljani smo in hočemo se boriti zoper Avstro - Ogrsko in njene zaveznike, da osvobodimo naš jugoslovanski narod iz njihovega jarma.

Jugoslovanskemu odboru, kateremu predseduje dr. Trumbič, zaupamo popolnoma in mu damo formalno avtoriteto, da nas predstavlja ter se podvržemo vsemu, kar bi moglo biti koristno, posebno, da pripravljamo moralno in politično naše vojne vnetnike Jugoslavo, z eventualnim dovoljenjem in sporazumom z italijanskimi avtoritetami.

Prosimo italijansko vlado, da to vpoštevata, ker smo obenem pripravljani prostovoljno vstopiti v vojaško službo proti skupnemu sovražniku, v srbsko vojsko, ki nosi idejo ujedinjenega naroda, neodvisne Srbije in vseh jugoslovanskih pokrajin, ki bo v resnici in edini konec zmage, pri kateri hočemo sodelovati.

Norceri - Umbra - Bagni, dne 5. julija 1918.

Slede podpisali vseh dobrovoljcev.

Tej izjavi italijanska vlada ni ugodila, ampak zahtevala, naj vstopimo na bojišče kot Čehi. Mi seveda tega nismo mogli sprejeti. Naš cilj je bil Solun, kjer so se borili junaki Srbi in dobrovoljci iz Rusije. Pričela so se pogajanja med jugoslovanskim odborom pri Orlando in Sonnino. Popustili smo toliko, da smo bili pripravljeni en del pustiti v Italiji na Pijavi, toda pod poveljstvom srbskih višjih častnikov s svojim topništvom in trenom, odvisni in podrejeni le vrhovnemu armadnemu vodstvu.

Poteki so tedni in meseci, a do končnega zaključka ni prišlo. Kako pa smo bili traktirani kot dobrovoljci v taboru? Že v maju smo pometali vse avstrijske rozete in šarže, a na njih mesto so stopile jugoslovanske kokarde. Italijansko poveljstvo pa je z nami še vedno postopalo kot z avstrijskimi ujetniki, a na drugi strani so nam vedno pravili, da smo njihovi aleati. Spočetka nismo smeli iz tabora, kakor le v spremstvu laških vojakov. Proti temu smo takoj protestirali, ker raje ne gremo nikdar iz hotela, kot pa da bi se tako postopalo z dobrovoljci. Bilo nam je dovoljeno, da gremo v spremstvu enega laškega častnika. Pozneje pa sam v skupinah, brez spremstva, a to samo gotove dni. Zadnje mesece smo smeli hoditi že vsak dan in ko je prišla končna rešitev, je poveljstvo odstranilo straže, bili smo popolnoma svobodni in enakopravni italijanskim častnikom.

Slednjič je sprejel Orlando naš predlog, a s tem pridržkom, da smemo v srbsko vojsko vstopiti le oni, ki so izven pokrajin, ki pripadajo po londonskem paktu Italiji. Ta odločba nam je zopet enkrat pokazala italijanski politiki v pravi luči. Z naše strani tudi tega ni bilo mogoče sprejeti. To bi bilo navadno izdajstvo, ker med nami je bilo najmanj eno tretjino častnikov, ki bi morali na ta način ostati internirani. »Vsi ali nihče«, to je bilo naše geslo. Deliti se mi ne damo, kajti delati bi proti kršitve pakta in proti politiki Jugoslavlani v domovini. Izdali bi svoj na-

LISTEK.

Dr. Jos. C. Oblak:

Naša severna meja.

Nekoliko pregleda.)
 (Dolge.)

Načrt izdan od društva »Janez Krek« v Genfu pa anektira celo labudsko dolino z Vošperkom, nadalje celo tisto teraso nad St. Vidom z Brežami, dolino Goričice s Hüttenbergom, dolino Gliniško s Trgom, — in to seveda raz gospodarsko stališče; pri tem načrtu ne igra Sinja planina nobene vloge, ker gre ta meja nad St. Vidom ozir. Trgom daleč gori naravnost proti severu na štajersko - koroško mejo, tako da bi v tem predelu cela stara koroško - štajerska meja bila tudi naša državna meja. Ravno tako reklamira tudi celo gornjo Ziljsko dolino (lesniško dolino) do tirolsko - koroške meje. Potemtakem bi pripadlo po tem načrtu nekako 2/3 cele Koroške pripadlo nam.

Ze po načrtu dra. C. bi zajeli, kakor sam priznava do 50.000 Nemcev, v resnici pa še več! Po načrtu društva »Janez Krek« pa tudi še več kot dvakrat toliko! Ti Nemci naj bi nam ne bili nevarni za mirni razvoj Jugoslavije, češ, ker so bili ti kraji v teku zad-

njih 150 let ponemčeni in baje še sami priznavajo, da ne spadajo k Nemcem.

Z isto pravico pa zahtevamo lahko celo Koroško za se, pri čemur bi nas še posebej podpiralo strateško stališče (Visoke Ture!) in ni nobenega razloga zakaj bi tudi ostale tretjine ne zahtevali zase, kajti ako nam 50.000, ozir. 100.000 Nemcev ne bo škodovalo, nam tudi 200.000 Nemcev ne more toliko škodovati, da bi se jih — bali, — kakor se tudi Čehi ne bojijo svojih Nemcev, katerih je do 3 milijone. Torej ta razlog absolutno ne more držati, da bi ravno toliko Nemcev, kakor predlagata ta dva načrta, priklopili, ostalih pa ne, ako že segamo po delu nemškega ozemlja. Cela Koroška je bila v zadnjih stoletjih ponemčena in vsa Koroška prav do roba Velikih Tur je bila nekdanj slovenska. Dozdaj se je izrekel za priklopitev le en slovenski list, pa tudi del koroških Slovencev samih, zbranih na shodu v Spodnjem Dravogradu.

Tudi v Narodnem svetu v Celovcu oktobra 1918 se je od ene strani predlagalo, da se cela Koroška reklamira za Jugoslavijo. Le-ta predlog ni našel večine, kakor je ni našel v naši javnosti sploh in danes lahko s gotovostjo rečemo, da se je ta ideja zavrgla, in da smo precej edini v tem, da se Koroške deliti. Za delitev pa je pravzaprav edini razlog ta, da bi nam tuji živeli v

narodnostno več ali manj enotni državi bil na škodo in v balast. Zato pa smo mnenja, da, ako že delimo Koroško, potem se tega principa tudi dosledno držimo, da potem zajamemo le toliko Nemcev, kolikor je to raz geografsko in gospodarsko stališče res neobhodno potrebno.

Predlagalo pa se je v tem oziru troje vrst mej: maksimalno, srednjo in minimalno. Minimalno sem očrtal zgoraj, in mislim, da ne more biti proti istej resnega ugovora, niti od strani Nemcev. Tudi po tej minimalni meji, ki pa ni identična z jezikovno, privzamemo popolnoma nemške vasi, toda število istih je naravnost minimalno. Zakaj bi morala pripasti Jugoslaviji Beljak in Celovec, o tem sem raspravljal v posebnem poglavju.*)

Tudi dr. C. imenuje svojo mejo »minimalno«, a ne trdi, da je ista edina možna geografska in naravna meja, ki je najbližja jezikovni. Po mojem mnenju pa naša meja ni najbližja jezikovni in tudi ne edina možna, dočim si tvojim zastopati trditel, da je od mene očrtana najbližja jezikovni in tudi naravna ter geografski upravičena. Pri nobeni drugi varijanti ni mogoče trditi, da je anekcija nemških krajev

*) Glej »Slov. Narod« 1918 s dne 2. decembra, št. 236.

(kakor Trg, St. Vid, Breže, Hüttenberg, dolina Bele z Belim jezerom itd.) raz katerokoli stališče gospodarsko in geografsko, da ne govorim (o etnografskem) tako absolutno in neobhodno potrebno, da bi brez teh krajev ne mogla živeti niti Jugoslavija niti ti kraji pri Nemški Avstriji.

Tudi v najnovejšem času se je oglašil slovenski list (»Slovenec«), v katerem je zapisal Koroški Slovenec sledeče: Koroški Slovenci smo se vselej jezili nad tistimi imperijalističnimi članki. Mi smo od nekdanj želeli in zahtevali, da se meja med Slovenci in Nemci uredi kolikor možno po narodnosti, tako da bo za vedno ločeno slovensko gospodarstvo od nemškega. Zakaj če bi prišlo znatno število Nemcev, kompaktno naseljenih po Jugoslaviji, imeli bi naši Nemskutarji vedno močno zasombzo za svoje protinardno mišljenje in delovanje in imeli bi v naši deželi nemško iredento. Zatorej proč, kolikor je možno brez gospodarstve in narodne škode, proč od Nemcev! Najboljše strateške meje so narodnostne, slasti, ako se krijejo z gospodarskimi.

Mislím, da je danes ideja aneksije cele Koroške in njena nedeljivost toliko, kakor preboljena in da danes nikdo ne zahteva več cele Koroške, bodi raz gospodarsko, bodi raz strateško

stališče. Da, od iste strani se predlaga celo meja, ki je še, da se tako izrazim, zmernejša od gori razmotrivane. Ta načrt hoče imeti iz Jugoslavije celo izločeno dolinico z nemškim Bleibergom ter zahteva mejo po Dobruži do Beljaka ter se celo povzame do kompromisnega predloga, da naj se Beljak deli, tako, da pripade severni del mesta, ležeč na levem bregu Drave Nemški Avstriji, južni na desnem bregu pa Jugoslaviji; tako naj bi bilo vsestrano potrebam obeh držav, češ, da tudi Nemci potrebujejo Beljak kot gospodarsko, trgovsko in kulturno središče in kot prvo postajo proge, ki pelje čez Špital na Tirolsko in proge, ki gre na severovzhod mimo Osojskega jezera na Trg, St. Vid, Mostič in Hüttenberg ostrmo na Zgornji Štajer. Ta načrt se odpravlja torej mejni točki Gorlica in akceptira v Beljaškem okraju Dravo za mejo do izliva potoka Jezernice (odtoka Osojskega jezera), ki naj bi tvoril mejo do Osojskega jezera, ob čegar južnem bregu bi potekala dalje do Osoj in od tod krenila na Osojske Ture, kjer bi se strnila in nadaljevala kakor gori očrtana. Meja ob Beljaku bi nam podajala — si hoče parva componente magnis — isto sliko, kakor meja pri Pontebi, ki loči po oimejnem potoku Pontebani Pontebi v dva dela.

(Konec prihodnje.)

rod, saj smo bili tu predstavitelj vsega troimenega naroda in bi takorekoč priznali pravo Lahom, da okupirajo te kraje. Lovil nas je Sonmino, a vlovil nas ni. Tu je ostalo naše vprašanje na mrtvi točki in nismo se mogli premakniti niti za milimeter naprej. Napravili smo neizbrisne memorande na vse zavezniške sile. Jugoslovanski odbor in srbsko poslanstvo v Rimu sta napela vse sile, da nas osvobodita — vse zaman. Sonmino je ostal neizprosen. Zapolnila se je velika agitacija od zaveznikov v naš pridi. »Corriere della sera«, »Secolo«, »Avanti« in drugi listi so izrabili našo agitacijo v svoj pridi in pričeli ščuvati na Sonmino. Prinašali so vsak dan velike članke o »La politica estera«, »Jugoslavie e Italia« in »Piccola Italia«. Upali smo, da se sedaj zaokrene vse, da so urje zunanje ministra štetje. In res, listi so izšli, da je italijanska vlada pripoznala takozvano narodno gibanje Jugoslovancev (Il movimento Jugoslavo). Že smo se veselili, saj sedaj nam ne morejo več braniti vstopa v srbsko vojsko. Toda varali smo se. Vse to je ostalo le na papirju, bil je pesek v oči, nam in celemu svetu. In pri otvoritvi parlamenta smo doživeli velik fiasco. Le skrajna levica je odobrvala ministrski sklep glede jugoslovanskega gibanja. In tudi listi so utihnili, da, celo nam najbolj prijazni »Corriere della sera«. Nekaj dni za tem nam je tajnik jugoslovanskega odbora dr. Bogdanovič javil, da so stori pri odboru in poslanstvu vse, a dosegli ničesar. Poskusimo sedaj sami, na lastno roko. Bilo je konec našega potrpljenja in prošeni in nastopili smo ostro proti italijanski vladi.

Na obzorju so se pokazali novi znaki, zmagajo zavezniški na Francoskem in Srbom na Balkanu. Nismo mogli več mirno gledati, ko so naši bratje osvobodili prve grude naše zemlje in pričeli z ustvarjanjem velike Jugoslavije. Napravili smo še enkrat ostre memorande na vse alirane vlade in še posebno noto na Wilsona.

Prišlo je premirje z Bolgarijo. V našem hotelu v parku so plapolale zastave troimenega naroda, veselili smo se velikih zmagov. Prišla je ura, ko je vstal narod, svoboden od Triglavu do Vardara, in mi? Mi pa smo se še vedno borili z Lahi za našo svobodo.

Dne 14. oktobra 1918. leta pa je že zgodaj zjutraj prišel sekretar ministra Bissolattija s pismom, v katerem naznanja, da smo svobodni in v par dneh nastopimo pot v domovino. Odjeknilo je. Naša nota, poslana Wilsonu, je imela uspeh. Zopet so se pričela pogajanja, kam naj se nas prepelje. Jugoslovanski odbor je zahteval pot preko Reke. Ker to g. Sonmino ni dovolil, vsaj v Dubrovniku potem na Kri. Od tam pa je odpotovala srbska vlada v Beograd. Nazadnje se je doletel Dubrovnik. Ko smo po dvadnevni vožnji prišli v Bari, tedaj nas je tu že čakalo presenečenje, kajti v zadnjem trenutku so nas Lahj dirigirali v Solun. Bili smo malo nezadovoljni, ali končno, samo da zapustimo Italijo, v kateri je vsak ostavil nebroj žalostnih spominov.

V štirih letih vojske se je iz Italije rešilo približno 800 moč in 200 častnikov, vidi se jasno, kako so Lahj podpirali našo akcijo. Danes je v vjetništvu še najmanj 60.000 moč in okoli 250 častnikov. Tu pa niso štet oni, ki so bili že preje vjeti, katerih je okoli 130. Ti so imeli priliko, da se javijo dobrovoljcem, toda bili so avstrofilci, madžarofili, nekateri tudi strahopetci, a mnogi so bili zapeljani po avstrofilskih agitatorjih. Vseh teh 130 častnikov je prišlo v naš tabor v Noceru - Umbro, kjer so imeli dovolj prilike, da premislijo svoje stališče. Ker so delali proti nam, morali so oditi nazaj med Nemce in Madžare, kamor so tudi spadali. Sicer so po premirju hitro pometali žoltozlate rozete, a bilo je že prekasno. Takrat, ko smo jih iskali in potrebovali, jih ni bilo, saj smo še dostikrat morali čuti od italijanske strani, »saj niste edini, kaj pa hočete potem?«. Dosegli smo brez njih to, kar smo hoteli, oni pa so ostali po svoji lastni krivdi kaznovani s tem, da se še danes nahajajo v Italiji, kjer baš ne cveto rožice.

Jugoslovanski častniki, ki pa so bili ujeti neposredno pred in ob premirju, so se nam sicer javili vsi, ali njih rešiti je bilo jugoslov. odboru nemogoče, ker smo se mi že pripravili na pot v domovino in obenem so bile razmere med Jugoslovani in Italijo že tako napete, da jih sploh niso poslali o Noceru-Umbro, ampak so ostali v severni Italiji.

Naša pot nas je vodila v Solun, kjer smo bili 13. decembra sprejeti v srbsko vojsko. V januarju t. l. smo bili razdeljeni po Macedoniji, Kosovu in Bosni.

Tako smo le prišli v našo domovino že svobodno in ujedinjeno. Laško hinavstvo po poznano do skrajnosti; postali smo najhujši sovražniki vsega kar je italijansko. Prišel bo dan, ko bomo tudi mi in tisti, ki še danes leče v vjetništvu, strašno obračunali. Tedaj bo spoznal Italijan jugoslovanske dobrovoljce, ki ti bodo z nepopisnim veseljem poplačali hudo za hudo.

Jugoslovanski dobrovoljci.

Naša letovišča.

Rogaška Slatina.

Med dragocenjimi zakladi svoje zemlje, ki jih je Jugoslavija osvobodila iz nemških rok stare Avstrije, imajo naša letovišča in zdravilišča svojo posebno vrednost. Med temi ima Rogaska Slatina svoj poseben pomen, ker je bila prej last številne dežele in je zdaj naša državna last. Zdravilišče je krasno urejeno, tako, da ima v svojih hotelih in drugih zapravah — ki so last države

— milijonsko vrednost. Država bo imela torej lepe dohodke in dohodki države so nam v korist. Prej je bila Rogaska Slatina zdravilišče, kjer se je šopirilo nemstvo, samo najhujši muzejski so bili Slovenci in še ti so morali držati z Nemci. Na najkrajnjem kraju je stala sulferijska šola, ki je ponemčevala slovenske otroke. Ravnateljstvo, uradništvo, hoteljari, trgovci, pošta, lekarna, vse, vse je bilo nemško. Zdal se je vse izpremenilo. — Rogaska Slatina je slovenska in bo nudila vsako leto vsem Jugoslovanom zdravo prijetno letovišče. Seveda bodo tudi tujcem vrata odprta, toda dobiček bo naš. Izgnili so sledovi stare vlah — povsod čutiš, da si na domačih tleh in z nekako slastjo pozdravljaš to lepo zemljo, ki ima v sebi toliko zdravja, da kipi iz nje. Že prej so radi sem zahajali jugoslovanski gostje, posebno iz Hrvaške. Vladika Strossmayer je bil 27 let stalen gost. Naš regent Aleksander je bil tu v mladih letih. Največ gostov je bilo iz Madžarske in Nemške Avstrije. Letos bo teh gostov bolj malo, zato pa upamo, da bodo naši Slovenci bolj množično obiskali to domače zdravilišče, posebno ker so cene razmeroma zelo nizke. Sezona traja od junija do septembra. Zdravilišče ima 14 hotelov, ki so v državni upravi, 600 sob in 1200 posteljami. Poleg tega se dobe stanovanja v vilah. Vsi hoteli so prvovrstno moderno urejeni. Poskrbljeno je za vse udobnosti. Godba, zabava, kopelji, izprehodi, izleti. Slatinska voda je znana po svetu. V primeri z drugim znanimi vodami ima na primer:

Slatinski donatki vrec	6-95 in 57-51.
Karlovarski (Češko)	3-21 in 1-66.
Marijanski (Češko)	7-48 in 6-61.
Preblavski	3-96 in 1-00.

oglikovno kislega kalcija in magnezija. Zato ima ta voda veliko zdravilno moč proti raznim katarom, gihtu, revmi itd. V času vojne smo pri slabi hrani in pri drugih nedostatkah zanemarili svoje zdravje — zdaj nam bo mogoče v našem lepem državnem letovišču se zopet okrepčati.

Slatinski vreci so bili znani že v starih časih, ko je šla tod rimska cesta. V novi dobi se omenjajo prvič leta 1572. Leta 1581. že piše o njih mestni zdravnik v Wormsbu (Neuw Wasserschatz). Leta 1679. piše o njih dr. Sorbait de Paul, dr. Grindel pa je izdal leta 1685. posebno delo »Reitschocrene«, kjer popisuje zdravilno moč rogaških vrecov. Na kraju, kjer stoji zdaj moderni hotel, so bile prej pripriste hiše. Leta 1801. je kupila dežela štajerska cel kompleks in je postavila hotele. Od te dobe se je začelo zdravilišče razvijati in je imelo na tisoče gostov iz vseh krajev sveta. Upajmo, da se bo v novi državi zdravilišče še povzdignilo. Dani so vsi predpogoji, da ustvarimo tu svetovnoznano zdravilišče, ki bo naš pravi zaklad. Železniška zveza do Krapiških toplic, ki jo je treba čim prej izvršiti, bo odprla dohod iz južnih krajev. Proga Grobelno - Zagreb pa bi postavila Slatino na prometno cesto, ki bi privabila še več tujcev. To bo stvar bodočnosti. Letos pa upamo, da bodo napolnili zdravilišče naši domači gostje in bodo s tem pokazali, da znajo ceniti zaklade svoje lepe domovine.

Politične vesti.

Politični klub JDS. Sestanek nočel ob 20. uri v prostorih České Obci (Narodni dom).

K demisijski socialnodemokratskih poverjenikov v deželni vladi. Demisijska je predložena ministrstvu za notranje zadeve. Ker je z njo podlaga za sestavo deželne vlade izpremenjena, so se poverjeniki JDS. in VLS. obrnili na vodstvo svojih strank za navodila, kakšne posledice naj izvajajo iz novega položaja.

(Poročila iz Zagreba.)

USTANOVITEV DEMOKRATSKE STRANKE V SINJSKI KRAJINI.

Split, 19. junija. Te dni je imel tajnik JDS dr. Prvislav Grisogono prvi zaupni sestanek. Osnovana demokratska stranka v Sinjski krajini je velike važnosti z ozirom na dosedanje zbiranje v Sinju vseh srbofobskih elementov za akcijo v Dalmaciji. Sestanek je vspel nad vse pričakovano. Prisoten je bil ves Sinj in zastopani so bili vsi stanoviti. Prisostvovalo je tudi nekoliko socializmov in več kmetov, ki so bili slučajno v mestu. Dr. Grisogono je razložil program stranke in potrebo, da se stranka osnuje ter je pojasnjeval, kaj deli demokratsko stranko od drugih strank s sličnim programom. Govor se je poslušal s soglasnim odobravanjem. Na zborovanju se je sklenilo takoj pričeti z organizacijo stranke.

(Poročila iz Beograda.)

ZAKON O DRŽAVLJANSTVU V NARODNEM PREDSTAVNIŠTVU.

Beograd, 18. junija. Danes popoldne je Narodno Predstavništvo nadaljevalo debato o zakonu glede državljanstva. Kakor znano je parlament v ponedeljkovi seji vrnil § 2. odboru, da ta ponovno razpravlja o stiližaciji tega paragrafa. Odbor je imel danes ob 3. popoldne sejo, na kateri je zagovarjal prof. dr. Polić (Narodni klub) svoj znani predlog. Poslanec Drinković je Polića še nadkrilil z zahtevom, da se § 2. formulira kot nekaka državno-pravna deklaracija in sta se skilovala na svojočasne ukrepe Narodnega Vijeća. Minister dr. Kramer je izrazil, da sprejme kompromis, ki ne kvari jasnosti zakona, kar noče šaltiti spomina na

bejo, ki jih je vodil hrvaški dal našega naroda na svoja prava proti Madžarski. Poudarjal pa je, da zakon ne more plesati historijo, ampak da ustvarja nove stanjenice na novo državno življenje. Na današnji razpravi je odbor s veliko večino (2 glasa proti) sprejel redakcijo § 2., ki pravi: »Državljeni kraljevstva so: državljani Srbije in Črne gore, pripadniki Bosne in Hercegovine in Zavičajniki občin, ki so pripadle v oblast kraljevstva«.

V plenumu zbornice je profesor Polić znova branil svoj predlog proti odboru. Poslanec dr. Angelinović (Demokratska zajednica) je s ozirom na stališče ministra Kramerja, ki nikakor ni odklanjal kompromisa, ako ta kompromis ne kvari jasnosti zakona, predložil, da se v tekstu reče: »Državljeni kraljevstva so: državljani kraljevine Srbije in Črne gore, Zavičajniki kraljevine Hrvatske - Slavonije - Dalmacije, pripadniki Bosne in Hercegovine in Zavičajniki občin ostalih pokrajin, ki so pripadle kraljestvu«.

Dr. Vujo Marinković (Demokratska zajednica) se je v svojem govoru ostro obrnil proti poskusom zanesti med nas državno-pravne boje. Naše kraljestvo je negacija historičnega prava ter je zgrajeno na novem pravu narodne samoodločbe. Z novim postankom morajo biti izbrisana država prava Hrvatske istotako kot državno pravo kraljevine Srbije.

Ministrski predsednik Protić je zavračal pretiranost Polićevega predloga. Soglašal pa je z nazorom, da treba najti kompromisno formulo, ki se bo ozirala na nekdanji posebni državno-pravni položaj Hrvatske. Predlog naj se zato ponovno vrne odboru v pretros.

Referent dr. Miladinović je v sporazumu z ministrom dr. Kramerjem osvojil ta predlog in predsednik je prekinil sejo za dvajset minut, da se odbor znova posvetoje.

V odgovori seji je minister dr. Kramer predložil sledečo kompromisno formulacijo: »Državljeni kraljevstva so vsi oni, ki so bili do ustanovitve kraljevstva SHS državljani kraljevine Srbije in Črne gore, Zavičajniki v kraljevini Hrvatske - Slavonije - Dalmacije, pripadniki Bosne in Hercegovine in zavičajniki drugih občin v srbskih, hrvaških in slovenskih zemljah (deželah), ki so pripadle kraljestvu. Po kratki debati je bila ta formulacija soglasno sprejeta in v zopet odprti plenarni seji zbornice odobrena.

Pri tej priliki so govorili še dr. Drinković, ki je poskušal konstruirati nasprotstvo med predsednikom vlade Protićem in ministrom dr. Kramerjem, dr. Miladinović in minister dr. Kramer, ki je zavračal izmišljene očitke Starčevićancev, češ, da je hotel žaliti ljudstvo hrvaškega dela našega naroda. (Dalje sledi.)

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

POTNI PROMET S CELOVCEM.

LDU Kralj. komanda dravske divizijske oblasti javlja: Promet potnikov v Celovec je dovoljen z 18. junijem. Potniki, namenjeni v Celovec, se morajo izkazati z dovoljenjem krajnega glavarstva, oziroma policijskega ravnateljstva, in sicer izdajajo dovoljenja policijsko ravnateljstvo v Ljubljani ter okrajna glavarstva v Celju in Mariboru. — To dovoljenje vidra vsakokrat komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani, oziroma območno poveljništvo v Mariboru in mestna komanda v Celovcu. Kot potno dovoljenje zadostujejo izkaznice istovetnosti, opremljene s sliko. Pripomnjeno pa mora biti na istih izrecno dovoljenje za mesto Celovec. Vsak potnik mora tekom treh dni zapustiti Celovec. V izvanrednem slučaju dovolj mestna komanda v Celovcu največ dvadnevno podaljšanje. — Potovanje v Celovec je dovoljeno edino preko Dravograda. Sinče vasi, in sicer le za kraje južno od Drave. — Za potnike iz krajev, ležečih severno od Drave, izdajo poveljniki odredov propustnico za Celovec samostojno.

BELGIJA NAS PRIZNALA.

LDU Beograd, 18. junija. Belgijski minister za zunanje zadeve je izročil dne 13. junija našem poslaniku v Parizu noto, s katero vlada kraljevine Belgije priznava kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

FINANČNI MINISTER SE VRNIL.

LDU Beograd, 18. junija. Finančni minister se je vrnil s potovanja v Zagreb in Ljubljano, kjer je bival teden dni. Minister je posetil vse tamojšnje finančne delegacije, a z zastopniki velikih bank, trgovcev in industrialcev se je posvetoval o našem valutnem vprašanju. Z ministrom so potovali vsi glavni poročevalci ministrstva za finance.

ANKETA O AGRARNI REFORMI

LDU Beograd, 17. junija. Danes ob 16. uri se je sestala v drugi beograjski gimnaziji anketa, ki jo je sklical minister za agrarno reformo dr. Poljak, da se posvetoje o zakonu za agrarno reformo. Na anketi, ki jo trajala nekoliko dni, se imajo izvesti ona vprašanja agrarne reforme, ki jih parlamentarni

odsek je ni rešil. Namen ankete je, čuti mnenje interesentov obeh strani, kako bi se rešitev agrarne problema mogla izvesti čim pravičnejše in popolnejše. Na anketo je določilo veliko interesentov iz vseh krajev naših dežel ter veliko število posestnikov in kmetov. Sejo je otvoril minister dr. Poljak, ki je naglašal, da so to pot prvkrat prišli interesi iz vseh dežel naše nove države k posvetovanju, da se rešijo važna vprašanja agrarne reforme. V svojem govoru je povdarjal veliki zgodovinski pomen agrarne reforme v socialnem razvoju našega naroda. Agrarna reforma je le nadaljevanje gibanja iz leta 1848, ki je imelo za posledico le odkupljenje kmetov, ni pa rešilo veliko število drugih kmetijskih vprašanj. Kmetje so takrat dosegli osebno svobodo, gospodarsko pa so ostali odvisni tudi naprej od velikih posestnikov. Avstro-ogrška politika je tudi nadalje vzdrževala federalizem, sicer v drugi obliki, da nagradi svoje verne služabnike in da ohrani v bodočnosti v fevdalni gospodari udane sluga svojega režima. Danes je zahteva časa, da se fevdalizem popolnoma odpravi in sicer iz nastopnih razlogov: 1.) To zahtevajo gospodarski interesi naroda, ker se s tem dvigne produkcija zemlje; 2.) to je zahteva socialnih potreb, to zahteva naša narodna demokrat. mentaliteta, katere jedro tvori v naši državi Srbija, to zahteva današnji duh časa v agrarnem delu. Ono zahteva tudi, da se ukine tudi ona posest, ki je nastala kapitalističnim putem. Ponovno naglašja, da hoče vlada prevzeti vso odgovornost za razvoj razmer v državi in da je treba s tem računati. Nato se je razvila takoj debata o posameznih vprašanjih, ki zahtevajo nujne rešitve. Bosenski interesi bodo pojasnili svoje stališče v jutrišnji seji, ki je sklicana ob 10. dopoldne.

Slovanski svet.

Scotus Viator (Seton Watson) na Češkem. Znani angleški publicist Scotus Viator (Seton Watson), urednik londonskega lista »Times« in izdajatelj revije »New Europe«, se je mudil v zadnjem času na Češkem, kamor je prišel iz Pariza, da se informira o položaju v Češkoslovaški. Bil je gost predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka. To dni se je vrnil v Pariz, naglašajoč, da smatra za potrebno, da takoj odputuje v Pariz, ker mora Antanto opozoriti na neka dejstva, ki so v velikem interesu češkoslovaške države. Ob svojem odhodu je dal češkim listom na razpolago članek, v katerem pravi med drugim: »Bil sem 8 mesece v bližini mirovne konference in zdi se mi, da igra na konferenci gola nevednost veliko večje vloge, kakor pa nameravana zla volja; na drugem mestu daje Čehom ta-le nasvet: »Čim manj Madžarov in Židov ste primorani anektovati, tem bolje za vas in Slovaško«.

Koliko je bilo volilcev v Pragi? Pri občinskih volitvah v Pragi je bilo v celem 132-77 volilcev in volilk. Proti volilnemu imeniku je bilo podanih 7071 reklamacij. Od teh jih je bilo odbitih 3407, izčrtanih je bilo 448 volilcev, na novo vpisanih pa 2862.

Delegacija ruskih narodnih organizacij v Pragi. Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je v petek sprejel v posebni avdienci delegate ruskih narodnih organizacij prof. dr. Verguna, Aleksandra Gižikega, bivšega starosta ruske sokolske Zveze in Rustika Molova. Predsednik Masaryk je izrazil svoje prepričanje, da vstane v doglednem času iz razvalin nova Velika Rusija na srečo vsega Slovanstva, zgrajena na modernih demokratskih temeljih.

Beloruska organizacija v Pragi. V Pragi živijo Belorusi so osnovali svojo organizacijo, ki so ji dali ime »Beloruska Gromada«. Za predsednika je bil izvoljen N. Veršimin, za tajnika pa V. Skovoroda. Organizacija je vložila protest proti priklopitvi grodenske, minске in vilenske gubernije z glavnim mestom Vilno k Poljski. V Pragi se osnuje poseben beloruski korespondenčni urad.

Ženske in obč. volitve v Plzni. Za občinske volitve v Plzni je postavila češkoslovaška katoliška stranka med 47 svojimi kandidati 20 žensk, narodno demokratska stranka med 72 kandidati 8 žensk, socialno demokratska stranka med 72 kandidati 7 žensk in združeni češki socialisti in naprednjaki 5 kandidatkinj. Tudi ostale stranke kandidirajo po 1 žensko.

Češki koncert v Parizu. V dvorani Gedeau so 6. t. m. priredili orkester praeškega Narodnega divadla in zbora moravskih in praških učiteljev, koncert, ki se ga je udeležilo številno najodličnejše občinstvo. Prireditelj je imela najpopolnejši uspeh. Koncerta so se med drugimi udeležili: maršal Foch, Lloyd Georges, gospa Venizelos, grški minister Polites, naš minister zunanjih del dr. Trumbić, člani japonskega in kitajskega poslanstva, prof. E. Denis, češka ministra dr. Kramer in dr. Beneš in mnogo drugih odličnjakov. Wilson je svojo odsotnost upravičil, Clemenceau se je dal zastopati po načelniki svoje pisarne.

Belgijski generalisimus. Glasilo belgijske vlade »Pravda« javlja, da je bil imenovan za generalisima belgijske

viške vojske bivši carški častnik Antonov, ki se je svojočasno aktivno udeležil rusko-japonske vojne in bil v diplomatskih zadevah zaposlen tudi pri ruskem veleposlanstvu v Parizu. Generalisimu so bila dana najobsežnejša pooblastila.

Mirovna konferenca.

PODPISJEJO ALI NE?

LDU Weimar, 20. junija. (ČTU) Grof Brockdorff - Rantzau je došel v Weimar in se je udeležil seje ministrskega sveta. Ministrski svet pa se ni mogel zediniti. Vsi izvanrednega nesoglasja svet ni napravil nobenih sklepov. Najbrže bodo zaprosili za podaljšanje roka. Grof Brockdorff-Rantzau in vsi člani mirovne delegacije so proti podpisu miru, ravnotako tudi Scheidemann in Ebert, ki hočejo rajši demisionirati kot podpisati. Nemara se bo sestavila nova vlada z Erzbergerjem, Noskejem ali Müllerjem na čelu. Neodvisni socialisti so izdali proglas, kjer odklanjajo vsako odgovornost za posledice, ako se mir ne podpisuje, ter zahtevajo v zaupanju na zmago proletarskih idealov takojšnji podpis mirovne pogodbe.

Spomnajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dnevne vesti.

Habilitirala sta se na univerzi v Pragi 12. t. m. dr. Alfred Šerko kot docent za živčne in duševne bolezni in dr. Albert Botteri kot docent za očesne bolezni.

Stanovanjska beda. Shod. V tej zadevi se vrši v ponedeljek 23. junija 1919 ob pol 20. uri v dvorani Mestnega doma jako važen shod javnih službenecov. Vsi prizadeji in njih družine naj se ga zanesljivo polnoštevilno udeležijo. — Odbor za odpravo stanovanjske bede.

Vpeljava električnih naprav. Novo elektrotehnično podjetje. Deželna vlada za Slovenijo je podelila preizkušnemu dolgoletnemu monterju ljubljanske mestne elektrarne gospodu Franu Mihelčiču koncesijo za napravo vseh elektrotehničnih del te stroke.

Starši, dajte snove v realko! Čas vpisovanja v srednje šole je tu. Marsikateri oče in mati se ne moreta odločiti, kam naj zapišeta sina: ali v gimnazijo ali realko. Stvar je treba dobro premisliti. Če ima mali nadarjenost za risanje in naravoslovne vede, potem naj gre brez dvoma na realko. Saj je realka šola, ki nudi najboljše predzobrazbo za vse strokovne šole. Na realki se predvaja predmeti, ki so za poznejše življenje največje važnosti: geometrijsko in prostoroč. risanje, kemija, fizika in kar bo vsak v bodoče krvavo rabil: moderni jezik, pred vsem francoščina. Gimnazija s svojo grščino in latinščino bo ostala za dijake, ki nimajo nadarjenosti za praktične predmete in ki se pozneje mislijo posvetiti državnim službam, med tem, ko je realcu odprta pot povsod: da, še celo medicince lahko postane, pri tem pa pridobi celo leto, kar tudi ni malenkost. Prvo leto na univerzi poseča poleg medicinskega študija latinski kurz in to zadostuje. Z realke je dlakot pot odprta na vse strokovne šole: na obrtne, trgovske, gozdarske, kmetijske šole itd., pred vsem pa na tehniko. Naša država rabi pred vsem tehnično izobraženih ljudi, ki bodo vse svoje moči posvetili povzdigu pokrajin, ki so vsled vojske propale, treba bo novih stavb, železnic, cest, kanalov, tovarn, sploh industrijskih podjetij. Ljudje pa, ki nam bodo to zidali, so realci. In za svoj trud so praktični poklici vse drugače plačani kakor duševni delavci. V interesu države in v interesu svojih otrok je torej, da zapiše letos kar največ staršev sinove v realko.

Potovanje v Celovec. Ker je most preko Drave porušen, gre vse celovški promet čez Maribor - Velikovec. Zveza je prav dobra in hitra. Trgovcem in drugim se priporoča, da pridno posejajo to naše severno mesto, da navežejo vezl in uredijo promet z njim. Celovec marsikaj potrebuje od nas, tembolj ker je povsem odrezan od severa. Med doslej zasedeni Koroško in ostalo Jugoslavijo se bo zato gotovo razvil živahen trgovski promet. Tridnevno bivanje v Celovcu je dovolj, v slučaju potrebe se pa podaljša.

Železniški promet. Z 10. junijem t. l. je bil odprt na progi Dravograd-Meža - St. Pavel v Labudski dolini in Jesenice - Svetna ves-Borovlje reden osebni promet. Na progi Dravograd-Meža - St. Pavel v Labudski dolini vozijo redno vlaki št. 1842, 1844, 1847 in 1843 z odhodi iz Dravograda-Meže ob 7-59, 11-58; prihodi v St. Pavel v Labudski dolini ob 8-49, 12-44; odhodi iz St. Pavla v Labudski dolini 10-36, 15-41, prihodi v Dravograd - Meža 11-24 in 16-26. — Na progi Jesenice-Svetna ves-Borovlje pa vlaki št. 12/2015 in 2020/15 z odhodom iz Jesenic ob 10-05, prihodom v Borovljah 11-47 ter odhodom iz Borovlj ob 16-10 in prihodom v Jesenice ob 18-10.

Upokojeanci držav. železnice ne dobivajo redno ne pokojnine, niti ne ne-ugodne rente. Ubogi ponesrečenci, upokojeanci uslužbenci ne dobe niti draginjske doklade več. Tako tavajo od urada do urada, a moledujejo povsod zaman. Odgovor je: »Počakajte, z Dunaja še ni prišlo!« A kako naj čaka osrednani revo? Rasmere so škandalozne. Velika nevolja je upravičena. Najlažostnejše

Iščem sobo proti dobri nagradi. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ 6146

Kosilnice, če malo rabljeno, proda Jakob Klan, Ribnica. Cena po dogovoru. 6090

Proda se slovenska zastava, štedilnik, nov ročni voz. Poizve se v **Mazaki ulici št. 8, pritičje.** 6142

Pisaki stroj, najboljši sestava, sasma nov ili malo rabljen želimo kupiti. Ponude tvrtci Schwarzl drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Prevažanje premoga in drv s kolodvorom najceneje in točno. Zglasiti v trafikah v **Selenburgovi ulici.** 6082

Ključavničarsko obrt se želi učiti 15 letni fant z dežele, ki ima veselje in spretnost za to. Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „15 letni fant“ 6127.

Učitelj ali učiteljica za francoščino, če mogoče po Berlitzovem sistemu se išče. Ponudbe na: **Sonc, Stara pravda 3, Ljubljana.** 6172

Službe v pisarni išče prileten možki, vajen vsega pisarniškega dela, zanesljiv in priden. Dopisi pod „**Pisarniška moč/6175**“ na upr. Sl. Nar. 6175

Prodasta se 2 breka (lovski vozovi) s štirimi in 12 sed., ter skoro nova kočija. Ogleda se v Ljubljani. Naslov pove „**I. Jugoslav. anončni in informativni zavod Beseljak & Rožanc.**“ 6165

Vzajem najem malo gostilno ali trgovino. Naslov pove **uprav. Slovenskega Naroda.** 6173

500 K nagrade plačam tistemu, ki mi preskrbi stanovanje v Ljubljani, dve ali tri sobe s pritlikljinami, četudi ob periferiji mesta. Obvestilo pod „**F. I./6178**“ na upr. Sl. Naroda. 6178

Izvrsten klavir, salonska garnitura, moško kolo, nekaj volnenega blaga in platna, citre in uniforma se radi preseljuje proda. **Tržiška cesta št. 43.** 6144

Išče se večja družina za veliko gozdno posestvo, radi se lahko večja množina živine. Posedstvo je blizu Maribora. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda. 6177

Motne krave prvovrstne se prodajo. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda.“ pod „**Prima/6129**“ 6129

Mehlovanje sobe išče uradnik. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda.“ pod „**Slovenec/6148**“ 6148

Prodasta se dva konja zaradi presejitve. Kje, pove upravn. „Slovenskega Naroda.“ 6137

Prodajemo 300 hl prvovrstnega bijelog vina godište 1918. Cijenjene upite molimo na **Krapiško trgovsko društvo, Krapina, Hrvatska.** 6076

Sedlar, vajen tapetiranja in lakiranja in stanovanje v hiši. Oglasiti se je: **Cesta na Kodeljevo 8.** 6166

Nekaj vagonov oglja, dobavnega ju-nija julija za razkladanje na kolodvoru, denar ob razložitvi, se kupi. Ponudbe: **Zanger, Celje.** 5999

Železninar, zanestjiva samostojna moč sprejme, z dobrimi spricvali se sprejme proti dobri plači. Ponudbe se naslovijo na poštini predal št. 150. **Ljubljana.** 6176

Koncertni klavir Marshall, brezhibno ohranjen, palisander s vložkami iz medu in bisernice, izložen glas, je na prodaj. Dopisi na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ ood „**Marshall št. 6119**“ 6119

Kot prirezovalca se sprejmeta dva čevljarska pomočnika in več šeparic, katere vzamejo delo tudi lahko na dom. Pismene ponudbe se prosijo pod številko 100, pošto ležeče **Ljubljana.** 6116

Več mizarških pomočnikov, ki se s hrano, stanovanjem in dobro plačo takoj sprejme **Ig. Toplak,** stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo v Trbovlje II. 6179

Ženitna ponudba. Dva popolnoma zdrava mladeniča želita poznanstva radi žentive s premožnima gospodima ali vdovama srednje dobe. Samo resne ponudbe po mogočnosti s sliko pod naslov: „**Srečna bodočnost**“, **Savska cesta št. 113, Zagreb.**

Kdo razpolaga s skioptikonom urejenim za potovanje. Aparat mora imeti brezhiben kondenzator in objekтив. Ponudbe na: **Profalkoholni oddelek pri poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani.** 6187

Knjižnica se išče k dvema deklicama radi konverzacije. Ponudbe na **Lavrenčiča, Križevska ulica 1/II.**

Leop grad, prekrasna lega, dobro zamrznjena, se proda. Naslov pove uprava „Slov. Naroda.“ 6154

Pisarna miza dobro ohranjena se po ugodni ceni proda. Naslov v **Anončni ekspediciji Al. Matelič Ljubljana Kongresni trg 3.** 6152

Automobile svih vrsti, sa i bez gume, kao i gume posebno kupuje i prodaje **Anton Weidhardt, Zagreb, Preradovičeva 22.** 6115

Tratji se dobra kuharica kao i soba-rica vešta u svim poslovima kućevnim. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6180

Dobroizvrjene stenografije in izur-jenega koncipijenta išče za takojšnji nastop **Dr. Müller, odvetnik, Celovec.** 6088

Tratim čistu, urednu djevojku za sve, stupak dobar, plaća po dogovoru. Nastupiti može 1. srpnja. Adresa: **Matilda Firingar, Zagreb, Gajeva ul. 53.** 6190

Izurjen obratni mojster za koroško-koja nešto kuhati znađe. Pogoji: točno znanje slovenskega in nemškega jezika in govoru in pisavi. Znanje v lesnih strokrah, in samostalen vodja-čje žage. Prošnje ali osebna predstavi-tele. Lesni izvoz. **Prepotnik, Železna Kaplja.** 6185

Dr. Volavšek Josip, Specijalist za pljučne in notranje bolezni, začne ordinirati 1. julija v **Stritarjevi ulici št. 3/I.** 6164

DRVA meterska, žagana in cepljena se dobijo v **Kolodvorski 31.** 5587

Rafiju (liče) prima Majunga, dobije se najjeftije. Brzjavljaj i listovi: **Berthold Neumann, Zagreb.**

Knjigovodja za lesno tvrdko za takojšnji vstop se išče. Samostalni, bilančno sigurni, v vseh pisarniških delih izvežbani, slovenskega in nemškega jezika in govoru in pisavi in stenografije zmožni reflektanti naj prošnje s prepisi spricval vpošljejo ali osebno predstavijo. Uradniki v lesni stroki imajo prednost. **Prepotnik Železna Kaplja Koroško.** 6184

Kupi se! Deželna zadruga sodavičarjev za Slovenijo v Ljubljani rabi dva vagona koksa v kosih. Cenjene ponudbe takoj na ime-novano zadrugo, **Martinaova cesta št. 11 Ljubljana.** 6141

Proda se gnoj: Proda se tudi več vozov 1 lovski voz, (brek) in zapravljenec ter ena elegantna kočija, proda se tudi tri leta star konj izvrstne angleške pasme. Poizve se **Rožna ulica št. 15.** 6073

Brošura „Pod novim orlom“ je izšla v ponatisku. — Dobi se v „**Narodni knjižarni**“ v Ljubljani, **Prešernova ulica 7.** — Cena s poštnino 6 kron. Naročila se rešujejo le proti pošiljlatvi zneska v naprej ali po povzetju.

Oznaila, Union-Propaganda Maribor.

NOVOST svetovni predmet se da trgovcem, potnikom in večim osebam v razpovedanje. Stalni sijajni zaslužek. Pojasilna se dobe pod: „**Lat 25 K**“ od „**Union-Propaganda, Maribor.**“

Velika izbira pokrajinskih, umet-niških in drugih razglednic. **Narodna knjižarna Prešernova ulica 7.**

Tropinje za krmo živini izborne tudi za med rezanico konjem **ima napredaj po 40 vinarjev kilog Sever & Komp., Ljubljana.** Vzorci pošljemo na zahtevo zastojni, **istotam se dobi tudi ovce.**

JAJCA jajca za čaj (temno rumena) 80 v. la jajca (čez 50 g težka) 70 v. la jajca 65 v. Plavci (Schwimmer) in umazana 60 v. en komad, se prodajajo v originalnih zabojih pri **EM. SUPPANZU** v **Regalca, Slovensko Štajersko.** 5919

Sprejme se vošč provizijskih potnikov dobro vpeljanih v mestu in na deželi za razpovedanje **kreme za čevlje.** Ponudbe pod „**Krema**“ se prosijo na **Anončni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana.** 6100

Bivši dalje službi podčastnik, oženjen, z 1 otrokom, ima večletno prakso vseh strok trgovine, želi službe kot

vodja trgovine s kavci na Stajerskem. Gre tudi kot oskrbnik h kakemu veleposlovstvu. Pisma se prosijo na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „**Slovenec/6117**“ 6117

TRGOVINA z zraven drčimi se skladišči, prvovrstno mesto v Mariboru, se lahko spremeni v vsako drugo trgovino, prav nizka najemina, se zaradi prevzetja drugega podjetja lahko prevzame s 1. julijem. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6085

Otroški vozički. Nekaj otroških vozičkov, za sedeti in za sedeti ter ležati, je na prodaj. Na ogled dne 20. junija t. l. na **Resljevi cesti št. 3 I. nadstropje levo.** 6066

Fozori **Redkosti!** **Čez 40 (štirideset) let stara**

: SLIVOVKA : se proda. Poizve se pri tvrdki **FRAN GUŠTIN** v **Metliki.** 6045

Na prodaj so : TRAVNIKI : za južnim kolodvorom v Ljubljani s površino 4 ha 49 a 11 m²; zadnja cena 5 K za m². Pojasilna daje pisarna **Dr. Ivo Benkovič, odvetnika** v Ljubljani, **Miklo-sičeva cesta 6.** 6138

Preprodajalci! Krema za čevlje, vasilino za čevlje, cigaretni papir, cigaretno tulčice, pisem-ski papir v mapah, fino toaletno milo n drugo blago dobite pri

Mahler i Oplatka agenturni i komisionalni posao **Zagreb Jelačićev trg 28** (polog Narodne kavarne.)

Ženitbena ponudba! Inteligent 32 l. star gospod, posestnik in trgovec, se želi seznaniti v svrhu ženitve z značajno simpallčno gospodnjo trgovskega stanu oziroma ki ima veselje do trgovine z nekaj premoženjem v starosti do 30 let. Le resne ponudbe s sliko, katere se takoj vrne, na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „**Letos**“. Za strogo tajnost se jamči v vsakem oziru. 6143

Fina inozemska kolesna pnevmatika (kompletne garniture)

J. GOREC trgovina s kolesi **Ljubljana, Marije Terezije c. 14.**

VINO. VINO.

Belo ljutomersko . . . letnik 1918 Rdeče (cvček) . . . letnik 1918
Belo romunsko . . . letnik 1917 Črno letnik 1918
izborne kakovosti, ter nudim najnižje cene. Kupim vsako množino in vseh velikosti vinskih sodov. — Trgovina vina **Milko Josih, 6155** Ljubljana, Florijanska ulica 36.

Prosim najnižje ponudbe z navedbo dobavnega roka za **20 vagonov bukovega oglja.** **Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.**

Termalno kopališče **“HOFGASTEIN,”** je otvorjeno od 1. junija. Prehrana zagotovljena. — Pojasnila daje zdraviliška komisija Hofgastein — Dohodna dovolila izposluje ravatelj **R. Käfer, Salzburg, Franz Josefstrasse 13.**

Lov občine Zgornja Šiška se bode oddal na javni dražbi dne 23. junija t. l. ob 10. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani soba št. 3. **Županstvo Zgornja Šiška, dne 18. junija 1919.**

Oklic. V zapuščino po Antonu Umnik v Ljubljani, Marije Terezije cesta 7 spadajoče premičnine kakor razno pohištvo, obleka in dragocenosti se bodo odprodale na prostovoljni javni dražbi **dne 21. junija 1919.**

Dražba se bo vršila v imenovani hiši v podstrešnem stanovanju. Pričetek dražbe ob pol 10. uri dopoldne. Reči se smejo ogledati od 9. do pol 10. ure. **Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I., dne 18. junija 1919.**

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) obrestuje od 1. julija 1919 naprej do preklica hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu brez odpovedi po **3%,** proti trimesečni odpovedi po **3¼%.**

Stanje vlog K 15.000.000,—, lastno premoženje nad K 600.000,—, osemindesetsto upravno leto. 6075

Št. 9734. 6167

Razglas V zmislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano naznanja podpisani mestni magistrat, da so proračuni mestne občine za čas od 1. julija 1919 do 30. junija 1920, in s.:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. mestne pehotne vojašnice,
6. mestne klavnice,
7. mestnega vodovoda,
8. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila,
9. mestne elektrarne,
10. mestne plinarne,
11. mestnega pogrebnege zavoda,
12. mestne zastavljavnice in
13. mestne priprege

dogotovljeni ter so občanom štirinajst dni, t. j. od 18. junija do 1. julija 1919, v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled. O ugovorih, ki bi bili glede proračunov pravočasno prijavljeni, bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 16. junija 1919.

Sklep ozir. oklic. Na predlog dedičev po Heleni Kern iz Gorenj št. 4 dovoljuje se prostovoljna dražba vseh v zapuščino spadajočih zemljišč vlož. št. 130, 131, 132, 62 d. o. Primskovo, vlož. št. 62 in 63 d. o. Tenetiše, 46 d. o. Pivka in 253 d. o. Vojvodniboršt, potem 1 konja, 8 goved, poljskega in hišnega orodja. Za to dražbo se določa narok na

1. julija 1919 in prihodnje dni vselej od 9. ure naprej na licu mesta v Gorenjah št. 4. Izklicna cena, pod katero se dražba ne vrši, je ista kakor cenilna vrednost označena v zapisniku z dne 10. avgusta 1918 A 25112

Dražbeni pogoji, po katerih je položiti 10%, varščine takoj, ostanek kupnine pa v 3 tednih, se morejo upogledati pri gosp. notarju v Kranju. Vknjiženim upnikom ostanejo njih pravice pridržane brez ozira na kupno ceno. Izkupilo se bo razdelilo med dediče. Prodajala se bo najprej živina in orodje in šele potem zemljišča.

Okrajno sodišče SHS v Kranju oddelek II, dne 12. junija 1919.

Srečko Puncer
kadetni aspirant uradnik Jugoslovenskega Korotana.
Te dni 29. malega travna 1919 je žrtvoval svojo mlado nadebno življenje za Jugoslovansko domovino. Pokopan je pri farni cerkvi v Vobrah eno uro od Velikovca.
Bodi mu ohranjen blag spomin.
Braslovče, Mozirje dne 17. rožnika 1919.
Matija in Helena Puncer, starši: — Ivan, Franjo, Albert, Viktor, Zvonko, Vinko, bratje: — Mara Skornšek roj. Puncer, Minka, Dragica, Ida, sestre: — Ivan Skornšek, svak: — Ljubica Skornšek, nečakinja. 6188

Hrvatski štamparski zavod d.d. Zagreb.

Poziv na supskripciju.

Ovlašteno zaključkom glavne skupštine, da se dionička glav-nica Hrvatskog štamparskog zavoda d. d. u Zagrebu poviši za **2.000.000 K izdajanjem 80.000 komada novih dionica à K 25 nom. vrijednosti**

izlažemo ovim nove dionice na supskripciju uz slijedeće uvjete:

1. Posjednicima starih dionica pripada pravo opcije za svaku staru dionicu na jednu novu uz tečaj od **K 50—** te **2-50** u ime troškova emisije, ukupno dakle **K 52-50.**
2. Za ostale dionice ustanovljen je tečaj sa **K 75—** te **K 2-50** u ime troškova emisije, ukupno dakle **K 77-50.**
3. Rok supskripcije započima **1. lipnja 1919.** ter traje do uključivo **30. lipnja 1919.**
4. Posjednici starih dionica imaju u svrhu izvršenja prava opcije doprinijeti plaštee svojih starih dionica, koje će supskripcio-nom mjesto proviđiti sa zaporkom: „Pravo opcije na VI. emisiju izvršeno.“
5. Prigodom supskripcije imade se uplatiti cijela protuvrijed-nost upisanih dionica.
6. Nove dionice participiraju na čistom dobitku od **prvog srpnja 1919.**
7. Ravnateljstvo pridržaje sebi pravo dodjelbe novih dionica. Kao potpisna mesta fungiraju:

Hrvatska zemaljska banka d. d. u Osijeku, te nje-zine podružnice;
Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu i vse nje-zine podružnice;
Jadranska banka d. d. u Wionu odnosno njezine po-družnice

Ravnateljstvo
Hrvatskog štamparskog zavoda d. d.
u Zagrebu.